

mestern

ET BLAD FRA MESTERBREV

1/2018

Fra Telemark til Milano

*Blant deltakere fra hele verden
deltok filigranssølvsmestere
Gry Marie Grindbakken fra Vest-Bamble
i slutten av februar på smykke-eventet
Artistar Jewels under moteuken i Milano.*

6

LEDIG KAPASITET..?

- Gode penger å tjene på piperehabilitering i ditt distrikt!
- Vi formidler jobber, sponser markedsføring, samt hjelper til med utregning av tilbud.
- Vi lagerfører alle deler.
- Ta kontakt for en uforpliktende prat om evt samarbeid.

heatfab

High-performance chimneys and vents.

Produkt.dok.: SINTEF 128-035

HEATFAB tynnveggede, rustfrie stålrør er godkjent for rehabilitering av alle typer piper. Enkel montering, samt lite for- og etterarbeide.

VANGBO A/S
2040 Kløfta, Tlf: 63 98 12 20
e-post: vangbo@vangbo.no
www.heatfab.no

04 17 inn hold

6

12 22

Utgever:
Mesterbrevnemnda
Alle uttalelser i bladet står for
de intervjuedes regning og
gjenspeiler ikke nødvendigvis
Mesterbrevnemndas syn.

Mestern – redaksjonen:
Roger Nyborg (redaktør)
Terje Haugen
Anne Kirsti S. Felldal

Mesterbrev
Postboks 5145 Majorstuen
0302 Oslo.
Tlf: 23 08 83 62
fax: 23 08 80 20
epost: mestern@mesterbrev.no
Internett: www.mesterbrev.no

Grafisk produksjon:
Mercur Grafisk
Stanseveien 9,
Postboks 25 Kalbakken,
0901 Oslo
Tlf: 23 33 92 00
Fax: 23 33 92 16
www.mercurgrafisk.no

Trykksak
2041 0672

Mercur Grafisk er godkjent som
svanemerket bedrift.

- 4** | Det blåser yrkesfagenes vei
- 6** | Fra Telemark til Milano
- 10** | Varsler nye tiltak mot arbeidslivskriminalitet
- 12** | Sparer med egne fagfolk
- 16** | Nye personvernregler fra mai 2018
- 18** | Alle kassaapparat må oppgraderes i løpet av 2018
- 19** | «Yrkesfagenes år 2018» runder første kvartal:
Omdømmekampanje med resultater
- 20** | Enkeltgodkjenning går digitalt!
- 20** | Kun elektronisk salgsmelding i Autoreg
- 22** | Husk å sikre lasten din
- 26** | Unngå bot – husk skattemeldingen!
- 27** | Nærheten mellom skole og arbeidsliv viktig
- 28** | Muntlig og lang avtalt prøvetid og om formkrav ved oppsigelse
- 29** | Nesten 800 under mesterutdanning
- 30** | Digitalisering – nye krav til kunnskap

ANNONSEKONTAKT:
Inge Krav
HS Media
Tlf: 62 94 69 77
Mob: 911 27 717

PRISER
1/1 side 29.750,-
1/2 side stående 20.700,-
1/2 side liggende 20.700,-
1/4 side 15.500,-
1/8 side 9.100,-

Spesialplassering 4 farger
2. omslag 31.750,-
3. omslag 30.750,-
Bakside 33.800,-
2/1 side 47.750,-

DET BLÅSER YRKESFAGENES VEI

Den nye tilbudsstrukturen for yrkesfag i videregående opplæring, som skal tre i kraft fra 2020, ble lagt fram i begynnelsen av mars. I følge kunnskapsminister Jan Tore Sanner skal yrkesfagelevne få tidligere spesialisering og lære mer om faget de skal jobbe med. Selv om det er små endringer er det gledelige nyheter.

Med dagens utdanningstilbud kommer yrkesfagelever ikke i gang med spesialiseringen før det andre året i den videregående opplæringen. Tilbakemeldinger fra næringslivet har vært at elever ikke har hatt nok kunnskap i faget når de har startet på læretiden. Årsakene er sammenfattede, men en av utfordringene har vært at elevene det første året har brukt for mye tid på fag de ikke trenger fordi elever som tar sikte på svært forskjellige yrkesfag går sammen på Vg1. Dette har ikke bare vært påpekt av arbeidslivet, men også av mange ungdommer selv. Mange velger et bestemt utdanningsløp ut fra interesse og da er det viktig at de blir kjent med faget sitt tidlig i utdanningsløpet. Det vil holde motivasjonen oppe og være en inspirasjonskilde til å ta steg videre i faget.

Den nye strukturen vil for flere store mesterfag samle elever som har mer faglig til felles og utdanningen vil bli mer tilpasset arbeidslivets behov, skal vi tro kunnskapsministeren. Flere elever får etter den nye modellen spesialisering allerede på Vg1, og det skal bli enda mer spesialisering i Vg2. Dette er gledelige nyheter for lærebedrifter som mange av våre mesterbedrifter er. Endringen betyr at elevene har mer kunnskap om faget i ryggsekken når de starter på læretiden. For de fleste vil jeg tro at dette betyr en bedre start på læretiden og et mer kostnadseffektivt løp på læretiden for lærebedriftene.

Kompetansedirektør Jørgen Leegaard i Byggenæringens Landsforening mener det er viktig at det legges opp til at utdanningen kan gjennomføres i systematisk vekslings mellom skole og bedrift for de fagene som ønsker det. Nærheten mellom næringsliv og skole er og blir viktig. Men da er det også viktig at bedriftene tar sitt ansvar og gjør det mulig for de interesserte å få seg læreplass. Fra flere hold meldes om et stort behov for faglærte i tiden som kommer og det gledelige er at det meldes

om økte søkertall til yrkesfagene. Dette betyr flere gode og motiverte lærlinger, og nå er det viktig at mesterbedriftene kjenner sin besøkelsestid.

Sammen med de politiske signalene fra flere kanter om at en mester er like bra som en master er den nye utdanningsstrukturen gode nyheter i yrkesfagenes år. Dette er bra for yrkesfagene videre og gir dem viktig anerkjennelse. Hovedmodellen for yrkesfagene innebærer at læring i arbeidslivet står sentralt både for en lærling på vei mot et fag-/svennebrev og for en svenn som skal bli mester. Her tar lærebedriftene og mesterbedriftene et viktig samfunnsansvar.

Nå som søkertallene til yrkesfagene øker og vinden blåser vår vei er det viktig at vi setter alle kluter til. Det må fortsatt jobbes slik at hele samfunnet både anerkjenner og verdsetter den kompetansen svenner og mestere har. Sammen skal vi rekruttere flere inn i de spennende yrkesfagene.

■ **ROGER NYBORG**, REDAKTØR
ROGER@MESTERBREV.NO

Viktig informasjon legges først ut på
www.mesterbrev.no

www.mesterbrev.no

PICK-UP OF THE YEAR 2018

VINNER AV WHATVAN? PICK-UP OF THE YEAR 2018

LEASING

2.487,-

PR MND EKS MVA

*Leievilkår: Isuzu 4d automat inkl.: Bedliner, Met.lakk, Vinterhjul, Matter. 36mnd/60.000km. Startleie: kr. 50 000,- eks.mva. Etableringsgebyr: 5.363 ink.mva. Rente: 3,95% Totalpris: kr. 144 2532,- eks mva. I tillegg kommer årsavgift og forsikring. 3 års bindingstid.

**BILER PÅ LAGER
FOR RASK LEVERING**

Velg mellom Pick Up, Magnum, Trooper, Arctic Trucks eller ADR utgave: Magnum: Mountain top roll cover, veltebøyle, panserlist, frontbøyle og vindavviser KUN kr 25.000,-. Trooper: Hard Top og bedliner KUN kr 20 000,-. Arctic Trucks: Med en AT35 ombygging kan du utfordre bilen din på noen av de tøffeste veiene i verden. ADR: Ferdig ADR-bil leveres utstyrt med lovpålagt utstyr, King Top og godkjente papirer. Vi har biler på lager for rask levering.

PREMIUMPAKKE Verdi 57.500,- NÅ KUN 20.000,- **SPAR 37.500,-**
18" aluminiumsfelger - LED-lys foran og bak - Automatisk klimaanlegg - Stigtrinn - Alarm Premium skinnseter og dørpaneler - El.innstilling av førerstol - USB-kontakt - 8 høyttalere Nøkkelfritt system - Bakkestartassistent - Hill descent control - Tectyl understellsbehandling Rattbetjent DAB+-radio, navigasjon, ryggekamera og bluetooth fra Alpine med 8" touch-skjerm

INTRODUKSJONSPRIS FRA KR 309 992,- EKS MVA (364.900,- inkl mva)

*Priser eks mva. Frakt kommer i tillegg. Co2 183-205. Forbruk blandet kjøring fra 0,68l

**TØFFERE
RASKERE
RIMELIGERE
HØYERE LASTEEVNE
3,5 TONN HENGERVEKT
LAVERE EIERKOSTNADER
OG ENDA MER UTSTYR**

VELG MELLOM PICK-UP, BLACK EDITION, TROOPER, MAGNUM, OG ARCTIC TRUCK

Pick-up

Black Edition

Trooper

Magnum

Arctic Truck 35

Arctic Truck 33

ISUZU

Japansk kvalitet og tøffest i klassen
5 års garanti - isuzu.no

FRA TELEMAR TIL MILANO

MILANO

Foto: Gry grindbakken

Filigranssølvsmidmester Gry Marie Grindbakkens nitidige og harde arbeid i faget har gitt avkastning i form av anerkjennelse til å delta på den italienske moteukens eget smykkedesign-event, Artistar Jewels. I slutten av februar kunne Grindbakken fra Vest-Bamble i Telemark sette kursen mot Milano og moteverdens mekka.

AV ROGER NYBORG

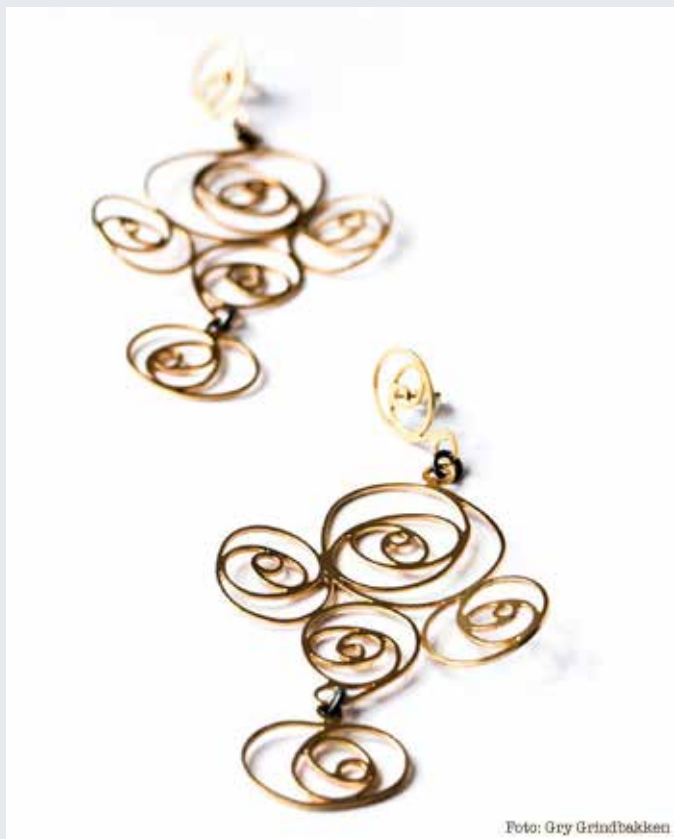

Foto: Gry Grindbakken

Det er en grundig prosess for i det hele tatt å kunne delta på utstillingen. Artistar Jewels Milano inviterer de som kvalifiserer seg etter deres krav.

Hvordan var mottakelsen i Milano og hvilke tilbakemeldinger fikk du på dine smykker? Det virker som et trangt nåløyå å komme igjennom for i det hele tatt å være utstiller der?

- Jeg vet ikke hvordan Artistar fant fram til meg. Jeg fikk invitasjon i fjor også, men av forskjellige grunner takket jeg nei - og angret. Jeg fikk heldigvis en ny invitasjon i år. Jeg har en mistanke om at det kanskje er gjennom info hos Gullsmedforbundet de

fant fram til meg. Artistar Jewels er en utstilling med 170 utstillere og 450 arbeider, så en kan lett forsvinne i mengden. Men jeg synes mine ting fikk en fin plassering ganske tidlig i utstillingen. Jeg synes det er helt fantastisk at filigransarbeidet og jeg traff blink. Det var så fint å se at smykkene mine passet inn i utstillingen der og hørte hjemme i den settingen, forteller Gry Marie strålende fornøyd.

Gry Marie forteller at Gloria & co (arrangøren red.anm.) var flinke til å ta vare på utstillerne.

- Da jeg presenterte meg visste de med en gang hvem jeg var - tross for dem mitt vanskelige norske navn. Og slik

Smykkeutstillingen før...

... og etter at den ble åpnet for publikum.

Gry Marie Grindbakken og Vlad Kladko

oppfattet jeg at de var med alle. Det var jeg imponert over.

Hvilke opplevelser og erfaringer sitter du igjen med etter denne messen?

- Dette var en skikkelig boost. Det kan være en utfordring, når en har verksted i Vest-Bamble og sitter og ser utover jordene og ikke treffer et voksent men-

neske på mange dager, å verdsette sine egne arbeider, at jeg kanskje har kommet på noe genialt og at det man jobber med er bra nok. Da jeg så på alt det fine og varierte som var på utstillingen så jeg jo at mine ting holdt mål. På alle vis!

En annen opplevelse fra utstillingen var jo det å bli kjent med andre kunstnere og hånd-

«JEG SYNES
DET ER HELT
FANTASTISK AT
FILIGRANSARBEIDET
OG JEG
TRAFF BLINK»

GRY MARIE
GRINDBAKKEN

verkere. Artistar hadde lagt opp til en «bli kjent-kveld» kun for utstillere. Det var veldig inspirerende. Vi fant hverandre på kryss og tvers.

Grindbakken og Yoko Ono
En liten kuriositet var at Grindbakkens smykker var i celebret selskap på messen. Hun var ikke der personlig på utstillingen,

men smykker designet av Yoko Ono var også utstilt.

- Det var jo litt morsomt, forteller Grindbakken

Fra Norge var det to utstillere, Vlad Kladko som har verksted på Sugarshop i Oslo og Grindbakken. Ellers var det deltagere fra hele verden.

Brenner for faget

Grindbakken ønsker og jobber for at kunnskapen rundt hva skikkelig filigransarbeid er blir kjent.

- Jeg brenner jo for filigran-faget og at det blir en bevissthet rundt det. Det er en utfordring når helstøpt «filigransarbeid» blir presentert som filigransarbeid. Jeg skjønner godt at det blir slik, men det er det helstøpte som blir fasiten, liksom. Kanskje skyldes det at vi er så få som jobber med 100% håndlaget filigransarbeid. Jeg vet ikke om Milano vil ha noen betydning for faget, men jeg tror det kommer til å ha en positiv effekt for

verksted Fili og meg fremover. Det er jo en Wow-effekt over det, sier Gry Marie

På flyttefot

Grindbakken leter nå etter et annet verkstedlokale.

- Det er ingenting som er avgjort ennå. Jeg har heller ikke begynt prosessen med å bli en godkjent lærebedrift, men jeg tenker at det skal settes i gang rett etter flytting av verksted. 30. august avslutter jeg min periode som håndverkstipendiat hos Norsk Håndverksinstitutt og planen er at jeg skal restarte bedriften min Fili til høsten. Stipendiatet har tatt mye tid og jeg har lagt smykkeproduksjonen på is denne tiden. Jeg har konsentrert meg om filigran og bunad/draktsølv. Det har ikke vært nye smykker, med unntak av Milano-smykkene, fra meg. Jeg har hatt et bra lager jeg har solgt av, men det begynner å bli glissent det også nå, avslutter Gry Marie. ■ ■ ■

Lett og fleksibel tilhengerkran til mange formål

NY K21-30TSR på lager for omgående levering

NY K23-33TSR City m/kurv for levering medio april

 Lift og Maskin as

tlf 939 50 100
www.klaas.no

VARSLE NYE TILTAK MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

- Vi kan ikke akseptere at kriminelle ødelegger for de seriøse aktørene i arbeidslivet, sier statsminister Erna Solberg. Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie varslet i slutten av februar nye tiltak mot arbeidslivskriminalitet.

Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Skattedirektør, Hans Christian Holthe

AV ROGER NYBORG

ARBEIDET MOT SVART ØKONOMI:

- VIL HA BEDRE INFORMASJONS-UTVEKSLING

Skattedirektør Hans Christian Holte mener en bedre informasjonsutveksling mellom ulike offentlige instanser ville bidra til å få bukt med svart økonomi og organisert kriminalitet. Også direktør for datatilsynet, Bjørn Erik Thon, ser det kan være behov for utvekslingen av data, men han er skeptisk til at ulike offentlige etater skal drive etterforskning på linje med politiet.

«HOLTE FORTELLER AT DET HAR SKJEDD MYE POSITIVT DE SISTE ÅRENE GJENNOM REGIONALE SAMARBEID. BLANT ANNET ER DET ER OPPTRITTE EGNE SENTRE MOT ARBEIDSLIVSKRIMINALITET I DE STORE BYENE.»

Direktør for datatilsynet Bjørn Erik Thon

TEKST ROGER NYBORG

Til å minne seg om arbeidet for å få bukt med arbeidslivskriminalitet og svart økonomi har skattedirektøren bilde av blant annet byggherren Kjetil Erikson fra Oslo rådende på kontoret. Erikson har vært aktiv pådriver for at det offentlige skal jobbe for å få en mer seriøs byggherresektor. I løpet av høsten 2016 har skattedirektøren jansert sett på regelverket for å se hvilke begrensninger mnt informasjonsutveksling det bør gøres noe med.

«Vi går nå gjennom ulike sider av regelverket som regulerer informasjonsutveksling, slik det er i dag for da ser vi også etter begrensninger som er problematiske i dag, fordi de kan hindre samarbeidet mellom etater som ikke politiske myndigheter ønsker skal finne sted, forteller skattedirektøren.

Hvite områder er det andre på?

«Vi ser på flere områder. Det ene er det som skal til for å få til et enda tettere og bedre samarbeid på offentlig side mellom ulike kontrollinstanser og polit. Jeg tenker spesielt inn mot bygg- og anleggsvirksomhet og da er det Arbeidslystnet, Nite, Kommekontoret og Skatteetaten som er de sentrale etatene sammen med politiet.

Holte forteller at det har skjedd mye positivt de siste årene gjennom regionale samarbeid. Blant annet er det et opprettet egne sentre mot arbeidslivskriminalitet i de store byene.

Skattedirektøren har bilde av blant annet byggherren Kjetil Erikson // Bildet på bildet i datatilsynet for å minne seg om hva han jobber for i kampen mot svart økonomi.

- Dette ser jeg som lovende hva gjelder arbeidslivskriminalitet innen de mest utsatte næringene, som bygg og anlegg. Vi får et mer fuldtstendig bilde av områder med sammensatte utfordringer og kriminalitet, vi lar av hverandres metoder, noe som gir oss mer effektivitet. Det er positivt at myndighetene har gått oss klare markeringer om å samarbeide tettere. Det er i denne forbindelse informasjonsutvekslingen er en potensiell utfordring. Min oppfatning er at det i dagens regelverk ligger hindringer som gjør det vanskelig å få til en god utveksling i konkrete saker mellom de ulike etatene. Flammeberingene for en bedre informasjonsutveksling mellom etater må angres politisk der ulike hensyn må vurderes. Mitt anlegg, som skattedirektøren, er etablering av skatteetaten og det ser vi at det er problematisk da de ulike skranke mellom ulike etater er for høye med dagens regelverk, forteller Holte.

Datatilsynet skeptiske
Datatilsynet ønsker ikke at offentlige etater skal gis samme jobben som politiet.
- Som prinsipp er det ikke noe til hinder for å utveksle data mellom ulike offentlige etater, men da må det være et formål og hjemner for dette slik at for eksempel Skatteetaten kan innhente data fra andre. Heier som skal ha tilgang til hva og til hvilket formål må det være gjennom en grundig vurdering. Det må foretas i en politisk beslutning og reguleres i forskrift. Det er et viktig prinsipp i personvernloven at data ikke

skal brukes til annet enn det formålet den offentlige etaten har, og det er viktig at ikke alle dataene er sytlige for andre. Dette handler like mye om den enkelte rettshverhet, sier direktør i Datatilsynet Bjørn Erik Thon.

Enkle grep i forkant kan hjelpe
I kampen mot arbeidslivskriminalitet mener skattedirektøren at det også er viktig med noen grep før valg av håndterings- og samarbeid databaser. Slike åpne databaser mener skattedirektøren vil gjøre det enklere bilde for profesjonelle leverandører og forbrukere å finne de rette samarbeidspartnere.

- Her er utfordringen om hva vi har lov til å opplyse forbrukeren og andre om. I dag mener jeg det ligger for lite informasjon som ligger der til å boken om en etat er seriøs eller ikke. Samtidig må det i en slik database være mekanismer som gjør at aktørene ikke drar med seg en historie som gjør konkurranseutsvalgsprosessen vanskelig. Vi har noen viktige stikk i dag, som kompetanse, sjekk.no og ti-punkts listen til Samarbeidet mot svart økonomi (SMO) for å fremme samarbeidet. Jeg kjenner ikke på at u ikke bidrar godt nok til at forbrukere og miljøvernere kan velge seriøst, men når det er sagt så er det positive holdninger til å handle seriøst, sier Holte, som avslutter med at det må jobbes på flere fronter som kontrollutvalget, holdningskvalitetsarbeid, beredning, ordninger og gjøre det enklere for forbrukerne til å velge riktig. ■■■

Mandag 26. februar inviterte regjeringen partene til det tredje toppmøtet om arbeidslivskriminalitet. Statsminister Erna Solberg sa da at bekjempelse av arbeidslivskriminalitet står høyt på regjeringens dagsorden, og at det er viktig at myndighetene og partene i arbeidslivet møtes jevnlig. Formålet med møtet var både å oppsummere resultatene fra arbeidet mot arbeidslivskriminalitet, og ikke minst å drøfte utfordringene norsk arbeidsliv står overfor.

- Arbeidslivet i Norge er preget av ryddige og gode arbeidsforhold. Likevel ser vi at arbeidslivskriminalitet er en utfordring i deler av arbeidslivet. Det kan vi ikke akseptere. Kriminelle aktører utvikler stadig nye metoder for å kunne fortsette sine ulovlige aktiviteter. Det er derfor viktig å bekjempe ulovlig virksomhet med målrettede tiltak og bedre verktøy. Vi må jobbe kontinuerlig for å være i forkant, fastslår Erna Solberg.

Varsler nye tiltak

Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie er glad for at partene i arbeidslivet jobber sammen for å sette de useriøse aktørene ut av spill.

Faksimile fra Mestern nr 1-2017

«NHO STØTTER RIKSADVOKATEN SOM VARSLET AT TILTAK MOT ALVORLIG ØKONOMISK KRIMINALITET VIL SETTES HØYERE PÅ POLITIETS PRIORITERINGSLISTE»

KRISTIN SKOGEN LUND

- Det var et konstruktivt møte der partene kom med mange nyttige innspill. Mitt klare inntrykk er at de fleste som deltok på møtet er fornøyde med hvordan regjeringen jobber mot arbeidslivskriminalitet. Samtidig har vi alle et felles ønske om å gjøre enda mer og å sette inn nye tiltak, sier Hauglie.

Skattedirektør, Hans Christian Holthe etterlyste i Mestern nr 1 2017 en mulighet for informasjonsutveksling mellom ulike offentlige instanser. Han tenkte da spesielt på manglende mulighet til utveksling av informasjon mellom de ulike kontrollmyndighetene. Han så på det som et hinder i arbeidet mot arbeidslivskriminaliteten. Nå ser det ut til at dette hinderet kan bli borte. Et av tiltakene Hauglie ønsker å utrede nærmere er nettopp denne muligheten til informasjonsutveksling.

Økt prioritering mot arbeidslivskriminalitet er nødvendig

NHO støtter Riksadvokaten som varslet at tiltak mot alvorlig økonomisk kriminalitet vil settes høyere på politiets prioriteringsliste.

Kristin Skogen Lund representerte NHO i regjeringens toppmøte om arbeidslivskriminalitet denne uken. Skogen Lund var spesielt interessert i signalene fra assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther, som fortalte at alvorlig økonomisk kriminalitet prioriteres høyere i Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for 2018.

- Jeg imøteser denne prioriteringen med stor interesse. NHO har sett at noe av utfordringene knyttet til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet nettopp har vært prioriteringer i politiet. Når det nå gis klare signaler fra toppen, så håper NHO at det blir lettere for alle politifolk som oppdager slik kriminalitet å forfølge dette, sier Kristin Skogen Lund. ■ ■ ■

Tidligere i år lanserte NHO seks punkter i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet:

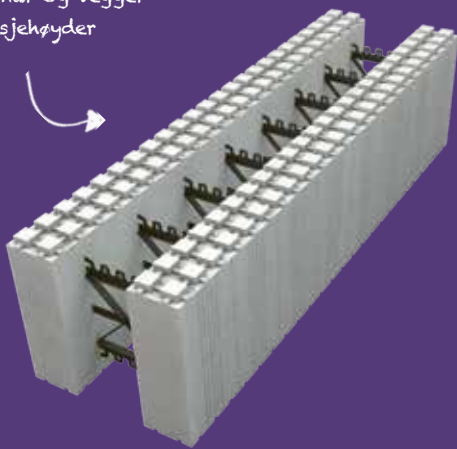
1. NHOs bransjer er i gang med, og vil ytterligere forsterke, målrettede tiltak som adresserer deres spesifikke utfordringer
2. Bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet krever myndighetenes koordinerte og prioriterte innsats. Særlig må A-krimsentrenes operative slagkraft styrkes og tilsyn baseres på risiko.
3. Det må lages en handlingsplan mot svart arbeid i forbrukermarkedet
4. Private innkjøpere må ta et større ansvar gjennom å etterspørre virksomheter som ikke bryter regelverket i sine innkjøp. Næringslivsorganisasjonene vil hjelpe med dette arbeidet.
5. Offentlig innkjøpsmakt må brukes til å motvirke arbeidslivskriminalitet i enda større grad, og praksis må være lik over hele landet.
6. NHO vil forplikte seg til å styrke det organiserte arbeidslivet og fremme et arbeidsliv preget av transparens, høye etiske krav til aktørene og trygge lønns- og arbeidsforhold.

JACKON THERMOMUR®

MARKEDSLEDEREN

Thermomur® 350

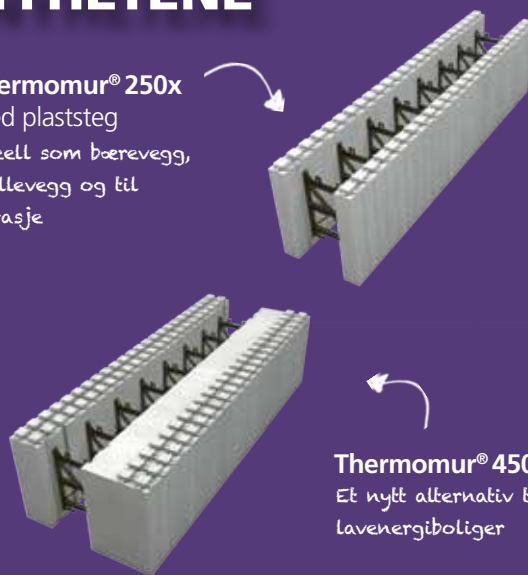
Til grunnmur og vegger i fulle etasjehøyder

NYHETENE

Thermomur® 250x

med plaststeg
Ideell som bærevegg, skillevegg og til garasje

Thermomur® 450
Et nytt alternativ til lavenergiboliger

FORSPRANGET LIGGER I UTVIKLINGEN

Stabil arbeidsstokk, fleksible løsninger og sparte penger.
NTNU ansetter mestere i stedet for å leie og mener at det gir bedre resultat.

TEKST OG FOTO: **GEORG MATHISEN**

SPARER MED EGNE FAGFOLK

På kontorene, i laboratoriene og i forelesningssalene kommer snart akademikerne på jobb. I kjelleren sitter fagfolkene med morgenkaffen og går gjennom dagens planer. NTNU vil gjerne ha de beste folkene både foran og bak kulissene.

Eierskap

– Vi har egne ansatte fordi vi mener at det gir større eierskap til arbeidsoppgavene og arbeidsplassen, sier Irene Dragvik. Hun er seksjonsleder i Avdeling for campusservice – det som frem til nyttår ganske enkelt het Driftsavdelingen – på NTNU.

Seksjonen hennes har rundt 120 medarbeidere innenfor bygg, byggsikring, elektro og VVS. De har arbeidssted i Trondheim, og har i tillegg oppgaver i Ålesund og på Gjøvik.

Langsiktighet

– Kvalitet og langsiktighet, sier Johan Hjalmar Askjemshalten. Han er tømrermester og har arbeidet på Gløshaugen i Trondheim siden det het Norges tekniske høyskole.

I det daglige betyr oppgavene som arbeidsleder mer enn mesterbrevet. – Men det teller den gangen du søker jobb, betyr Askjemshalten.

Hans Gardner begynte på NTNU som lærling. Nå er han snekkermester. Den dagen forgjengeren i arbeidslederjobben skulle slutte, da måtte han ha mesterbrevet for å komme i betraktning.

Tilleggsutdanning

– Her har du hele tiden mulighet til å ta tilleggsutdanning. ADK-kurset mitt tok jeg gjennom arbeidet, og det er viktig: Vi eier alt som er utomhus her, selv, sier Ove Robert Borstad.

Han er overingeniør og rørlegger, og ADK – anlegg, drift og kontroll – er kurset som må til for å være ansvarlig for grøftearbeid som involverer vann og avløp.

Overingeniørene Jon Harry Nilsen og Trond Haugen leder hvert sitt fagområde i seksjo-

De er enige om at NTNU har fordeler av å ha fagfolkene ansatt i egen avdeling – fra venstre Hans Gardner, Johan Hjalmar Askjemshalten, Jon Harry Nilsen, Trond Haugen og Ove Robert Borstad.

Ove Robert Borstad lærer på arbeidsplassen – ADK-kurset tok rørleggeren gjennom jobben.

Johan Hjalmar Askjemshalten har 33 år bak seg hos NTH og senere NTNU.

nen. De kan glede seg over mange medarbeidere med mesterbrev i forskjellige fag.

– Flere av dem har begynt her som lærling, fortsatt som svenn og også tatt mesterbrevet her. De har funnet ut at det er store muligheter her og rikelig med faglige utfordringer, sier Haugen. I dag har seksjonen seks lærlinger i forskjellige fag.

Outsourcing overrasker

Nilsen synes det er merkelig at ikke andre store, statlige bedrifter tenker på samme måten og beholder kompetansen i egen stab. Selv har han bakgrunn i NSB og har sett hvordan andre outsourcer de fleste praktiske oppgavene.

– Da skjønner jeg ikke hvordan de klarer å holde oversikt over alt, kommenterer Ove Robert Borstad. Han har også opplevd den motsatte måten å tenke på, som vaktmester i Posten den gangen etaten blant annet hadde eget snekkerverksted, før butikkene tok over postkontoroppgavene.

120-årsperspektivet

NTNU har fremdeles snekkerverksted. – Vi farer rundt på området her og tilpasser ting. Vi har gamle hus, nye hus, verneverdige hus. Så må vi ta hensyn til huset, men samtidig følge trendene, sier Hans Gardner.

Trond Haugen mener at satsingen på egne ansatte påvirker organisasjonen til å tenke mer langsiktig. Han snakker gjerne om 120-årsperspektivet og om hvordan innleie fører til mindre bredde i fagene.

Johan Hjalmar Askjemshalten er enig. – For min del lærte jeg mye av dem som var her før meg. Og hele tiden er det tuftet på at vi skal lage ting for å vare. Vi kan ikke vinne og forsvinne. Vi kommer hele tiden tilbake til det vi har gjort før. Og har vi gjort noe galt, ser vi at det skal vi ikke gjøre en gang til, konstaterer han.

Sammen med forskerne

Siden de sørger for husrom til mange av de fremste forskerne i landet på byggetekniske

NTNU har sitt eget snekkerverksted – der arbeider blant andre møbelsnekker Knut Naas (fra venstre), snekkermester Hans Gardner, møbelsnekker Lise Moe Gulbrandsen, lærling Gaute Hammer og møbelsnekker Espen Kjørstad.

«VI HAR EGNE ANSATTE FORDI VI MENER AT DET GIR STØRRE EIERSKAP TIL ARBEIDSOPPGAVENE OG ARBEIDSPLASSEN»

IRENE DRAGVIK

►► løsninger, er det ikke fritt for at de møter kravstore brukere med sterke meninger. Samtidig er det ikke mange fagfolk som måles og sammenlignes så ofte som dem som arbeider på NTNU.

– Men vi deler kompetanse og ideer med forskerne, også. Det går ikke bare én vei. Hvis det er praktiske spørsmål, kan vi gi råd, understreker Ove Robert Borstad.

– Vi er i høyeste grad med på forskningen. Det er viktig å ha fagkompetanse på alle felt og kunne spille sammen. Vi ser kanskje den nye teknologien på en annen måte, mener Trond Haugen.

Når avdelingen har egne fagfolk, går det an å utnytte ressursene og lage egne bord i stedet for å kaste gamle deler og kjøpe nytt.

Sparer på å ansette

Tilbake til økonomien: Der andre store enheter setter bort oppgaver for å spare, går NTNU altå motsatt vei for å oppnå det samme.

– Vi ansetter flere folk, og det gjør at vi sparer penger, forklarer Jon Harry Nilsen og Hans Gardner.

Seksjonsleder Irene Dragvik bruker oppvarming som eksempel:

Møbelsnekker Håvard Almås lager det som trengs, på bestilling.

– Vi har redusert fjernvarmeforbruket med omtrent 50 prosent i løpet av få år fordi vi har medarbeidere som har muligheten til å tenke helhetlig. En innleid rammeleverandør, derimot, har som suksesskriterium å tjene penger på det enkelte oppdrag, sier Dragvik. ■■■

Vår største klatrer.

Volkswagen Crafter med 4MOTION.

Det bor nærmest uendelige valg og muligheter i en Crafter. Den kommer i 3 høyder og 3 lengder, du kan velge mellom forhjulstrekk, bakhjulstrekk eller 4MOTION firehjulstrekk, og du kan få den som både varebil, skapbil, pickup og minibuss. I tillegg til god plass og god fremkommelighet tilbys Crafter også med hele 16 nye førerassistentsystemer som bidrar til å holde deg trygt på veien. Rommer mer gjør den også – hele 18,4 kubikk for å være nøyaktig. Crafter fåes i tillegg med 8-trinns automatgir for enda mer komfortabel kjøring. Et viktig poeng når man har bilen sin som arbeidsplass. Velkommen til prøvekjøring.

Volkswagen Nyttekjøretøy. Norges mest populære arbeidsplass på fire hjul.

Nyttkjøretøy

NYE PERSON- VERNREGLER

FRA MAI 2018

EUs forordning for personvern blir norsk lov i 2018, og erstatter da dagens regelverk. Vi får med andre ord nye regler for personvern i Norge. De gir virksomheter nye plikter, og personene man behandler personopplysninger om, de registrerte, får nye rettigheter.

AV **ROGER NYBORG**

Det er virksomhetens ledelse som har ansvaret for å utforme de nye rutinene, men alle i organisasjonen må kjenne til og følge de nye reglene.

- For å komme i stand i tide før loven trer i kraft er det viktigste dere kan gjøre å kartlegge alle personopplysninger virksomheten behandler i dag. Dette kan være opplysninger om både kunder og ansatte. En slik oversikt er selve hjertet i personvernarbeidet, og nøkkelen til å kunne oppfylle de andre pliktene, sier juridisk rådgiver i Datatilsynet Gullik Gundersen.

- Etter dette er det selvfølgelig nødvendig å sette seg inn i de nye reglene, men jeg anbefaler å bruke tid på de store linjene og hovedreglene. Det er fort gjort å grave seg ned i detaljer og juridiske spissfindigheter, uten at dette gir noe særlig mye bedre personvern. Er man i tvil om det man gjør oppfyller kravene i loven er det alltid lurt å gå til personvernprinsippene (artikkel 5 i forordningen) og bruke sunn fornuft. Har man disse prinsippene som rettesnor i arbeidet så er det vanskelig å trå veldig feil. Til slutt er det utrolig viktig å dokumentere alle vurderinger og lage skriftlige rutiner for hvordan virksomheten behandler personopplysninger. Dette gjør det lett for dere å følge loven, arbeidet blir mindre avhengig av enkeltpersoner og det blir mye lettere for oss hvis vi gjennomfører en kontroll.

Gundersen mener det kan også være hensiktsmessig å gå sammen i bransjen og lage felles retningslinjer for hvordan aktørene i bransjen behandler personopplysninger, såkalte bransjenormer. Da slipper alle å finne opp hjulet hver for seg.

«DET HJELPER LITE
OM ALT ER KLART TIL
LOVEN TRER I KRAFT,
HVIS DET SÅ LEGGES
I EN SKUFF OG STØVER NED.
ARBEID MED PERSONVERN
ER EN KONTINUERLIG
PROSESS»

JURIDISK RÅDGIVER I DATATILSYNET
GULLIK GUNDERSEN

Helt til sist vil jeg komme med to råd: Det første er at personvern er et ledelsesansvar. Den praktiske gjennomføringen kan godt delegeres, men hvis ikke daglig leder er involvert og engasjert blir det svært sjelden nok trøkk i arbeidet. Det andre rådet er at personvernarbeid er en maraton, ikke en sprint. Det hjelper lite om alt er klart til loven trer i kraft, hvis det så legges i en skuff og støver ned. Arbeid med personvern er en kontinuerlig prosess.

Foto: Åsa Mikkelsen

Hva er følgene om en ikke innordner seg etter den nye loven?

- Det er ikke til å stikke under en stol at det nye lovverket åpner for langt større bøter fra Datatilsynet, men samtidig er det viktig å huske at vi legger stor vekt på om virksomheten har gjort et ærlig forsøk i personvernarbeidet. Det er mye mer nærliggende å gi bøter til noen som viser at de ikke tar personvern på alvor, enn noen som har forsøkt, men kanskje ikke fått det helt til. Dette er en av grunnene til at det er viktig å dokumentere rutiner, da ser vi at dere har prøvd, avslutter Gundersen. ■■■

Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet?

Hva blir nytt?

1

Alle norske virksomheter får nye plikter

Alle virksomheter må sette seg inn i den nye lovgivningen og finne ut hvilke nye plikter som gjelder dem. Ledelsen må sørge for å få på plass rutiner for å overholde de nye pliktene. Alle ansatte må følge de nye rutinene når reglene trer i kraft.

2

Alle skal ha en forståelig personvern-erklæring

Informasjon om hvordan din virksomhet behandler personopplysninger skal være lett tilgjengelig og skrevet på en forståelig måte. Det nye lovverket stiller strengere krav til informasjonens form og innhold enn dagens lovgivning. All informasjon som gis til barn, skal tilpasses barnas forståelsesnivå.

3

Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser

Dersom et tiltak utgjør en stor risiko for personvernet, må virksomheten også utrede hvilke personvernkonsekvenser det kan ha. Hvis utredningen viser at risikoen er stor og dere selv ikke kan redusere den, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser.

4

Alle skal bygge personvern inn i nye løsninger

De nye reglene stiller krav til at nye tiltak og systemer skal utarbeides på en mest mulig personvernvennlig måte. Dette kalles innebygd personvern. Den mest personvernvennlige innstillingen skal være standard i alle systemer.

5

Mange virksomheter må opprette personvernombud

Alle offentlige og mange private virksomheter skal opprette personvernombud. Et personvernombud er virksomhetens personverneksperter, og et bindeledd mellom ledelsen, de registrerte og Datatilsynet. Ombudet kan være en ansatt eller en profesjonell tredjepart.

6

Reglene gjelder også virksomheter utenfor Europa

Virksomheter som holder til utenfor

Europa må også følge forordningen, dersom de tilbyr varer eller tjenester til borgere i et EU- eller EØS-land. Dette gjelder også om de ikke direkte tilbyr tjenester, men kartlegger adferden til europeiske borgere på nett. De som er etablert i flere land i Europa, skal bare trenge å snakke med personvernmyndighetene i det landet der de har sitt europeiske hovedkvarter.

7

Alle databehandlere får nye plikter

Databehandlere er virksomheter som behandler personopplysninger på oppdrag fra den ansvarlige virksomheten. Ofte er det snakk om leverandører av IT-tjenester. De nye reglene pålegger databehandlere å ha rutiner for innsamling og bruk av personopplysninger. Databehandlere skal også si ifra til oppdragsgiveren sin hvis de får instruksjoner som er i strid med loven. Oppdragsgiver skal også godkjenne databehandlerens underleverandører. Databehandlere kan også bli holdt økonomisk ansvarlig sammen med oppdragsgiver.

8

Alle bør samarbeide i egne nettverk og følge bransjenormer

De nye reglene oppmuntrer til sektorvis utforming av retningslinjer og bransjenormer. Om dere følger bransjenormer, vil dere ha de viktigste rutinene på plass. Datatilsynet skal godkjenne bransjenormene.

9

Alle får nye krav til avvikshåndtering

Reglene for håndtering av sikkerhetsbrudd blir strengere. Forordningen stiller krav til når det skal varsles, hva varselet skal inneholde og hvem som skal varsles. Kort sagt skal man si fra raskere og oftere enn man gjør i dag.

10

Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter

Den enkeltes rett til å kreve at hans eller hennes personopplysninger slettes blir styrket. Dette kalles «retten til å bli glemt». Norske og europeiske borgere vil blant annet kunne kreve å ta med seg personopplysningene sine fra en leverandør til en annen i et vanlig brukt filformat. Dette kalles «dataportabilitet». De kan også motsette seg profilering. Alle henvendelser fra borgere skal besvares innen en måned.

Hva bør dere gjøre nå?

1

Ha oversikt over hvilke personopplysninger dere behandler

Alle virksomheter som samler inn eller bruker personopplysninger skal ha oversikt over hvilke personopplysninger det er snakk om, hvor de kommer fra og hva som er det rettslige grunnlaget for behandlingen. Sørg for å ha en slik oversikt. Det er et krav som gjelder også etter dagens lov.

2

Sørg for å oppfylle dagens lovkrav

Overgangen til de nye reglene blir lettere om dere etterlever kravene i personopplysningsloven, som gjelder i Norge i dag. Har dere gode rutiner for internkontroll som fungerer etter hensikten og er kjent i organisasjonen, er det lettere å få oversikt over hva dere må endre.

3

Sett dere inn i det nye regelverket

Dere finner forordningsteksten på Datatilsynets nettsider. Der fyller vi også på med artikler om de nye reglene etter hvert som vi utarbeider dem.

4

Lag rutiner for å følge de nye reglene

Gå gjennom rutinene dere har for behandling av personopplysninger. Oppdater dem etter nytt regelverk der det trengs. Dokumenter de nye rutinene, og legg en plan for nødvendige endringer. Er systemene deres laget for å ivareta kravet til innebygd personvern, dataportabilitet og personvern som standardinnstilling? Klarer dere å fange opp og besvare henvendelser fra borgerne innen én måned? Endringer i systemer og rutiner tar tid. Begynn allerede nå!

datatilsynet.no/forordning

ALLE KASSAAPPARAT MÅ OPPGRADERES I LØPET AV 2018

Faksimile fra Mestern nr. 1-2018

Bedrifter som har kontanthandel må innen utgangen av 2018 få på plass et kassasystem som tilfredsstiller kravene den nye kassasystemloven stiller. – Ett år går fort, så ikke vent for lenge med planleggingen, anbefaler seksjonssjef Astrid M. Dugstad Tvetter i Skatteetaten.

AV ROGER NYBORG

Den nye kassasystemloven stiller nye og strengere krav til leverandører og brukere av kassasystemer. Fra 1. januar 2019 er det bare tillatt å bruke kassasystem som er produkterklærte og tilfredsstiller kravene og funksjonene regelverket fastsetter. Formålet er å gjøre det vanskeligere å manipulere kassasystemene og unndra kontantsalg fra utregning av skatt og avgift, sier Astrid M. Dugstad Tvetter, Skatteetaten.

Foto: Skatteetaten

som verken næringene eller det norske samfunnet er tjent med, mener Dugstad Tvetter. Den nye lovgivingen krever at kassasystemene skal være utstyrt med en rekke nye funksjoner. Det er også innført forbud mot enkelte typer funksjoner.

Risikerer gebyr ved brudd på loven

Etter 1. januar 2019 er det bare kassasystemer som tilfredsstiller lovkravene det er tillatt å bruke. Har du ikke et nytt kassasystem på plass da, risikerer bedriften å få et gebyr på 11300 kroner, og det dobbelte dersom en bryter loven flere ganger.

For å bli kjent med det nye regelverket, er det lurt å ta en kikk på nettsidene til Skatteetaten, oppfordrer seksjonssjef Tvetter. Her er det samlet mye nyttig informasjon, både om selve regelverket, om produkterklærte kassasystem og ofte stilte spørsmål og svar. Her finnes det også en link til bokføringsforskriften som stiller en rekke nye brukerkrav fra 1. januar 2019. ■■■

Ny lov om kassasystemer – Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Fra 1. januar 2017 må kassasystemer som skal tilbys på det norske markedet tilfredsstille kravene i Kassasystemloven og forskriften til loven. Alle som kjøper et nytt kassasystem fra 1.1.2017 må sikre seg at kassasystemet tilfredsstiller lovkravene. Eksisterende kassasystemer må byttes ut eller oppgraderes innen 1.1.2018.

AV HANNA ØSTROM ELLERSEN, FORSKNINGSLEDER, ØKONOMI, ØKONOMI, ØKONOMI

Hva dette innebærer for deg som næringsdrivende avhenger av type kassasystem du har idag, og om du planlegger å oppgradere ditt eksisterende system. Et av de viktigste spørsmålene er om du vil oppgradere eller kjøpe et nytt kassasystem. Det er viktig å tenke på dette tidlig, og om du planlegger å oppgradere ditt eksisterende system, er det viktig å tenke på dette tidlig, og om du planlegger å oppgradere ditt eksisterende system.

Hvorfor ny kassasystemlov? Norge legger i verdensklasse når det gjelder bruk av elektroniske hjelpemidler gjennom kortbånd, nettside, tvip, mobiltelefon, etc.

For å være noen. Her er de viktigste punktene som gjelder for kassasystemer som skal tilbys på det norske markedet. Dette er en utvalgt del av de mange punktene som gjelder for kassasystemer som skal tilbys på det norske markedet.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

Viktige forhold du som næringsdrivende må tenke på

Alle nye kassasystemer som kjøpes eller 1.1.2017 av den bokføringspliktede, må være tilfredsstillende etter loven. Det skal fremgå av produktbeskrivelsen at kassasystemet er tilfredsstillende etter loven.

«YRKESFAGENES ÅR 2018» RUNDER FØRSTE KVARTAL: OMDØMMEKAMPANJE MED RESULTATER

Samarbeids- og omdømmekampanjen «Yrkesfagene år 2018» rundet nylig sitt første kvartal, og tilstrømmingen til yrkesfag øker. – Og dette er en kjempesjanse til å få vist fram mesterfaget ditt, sier prosjektlederen.

TEKST: TERJE HAUGEN

Kampanjen «Yrkesfagene år 2018» er godt i gang, og etter alt å dømme kan det se ut til at det blir flere nye mestere i kjølvannet også. For initiativet handler kort fortalt om å synliggjøre yrkesfagene overfor unge, og på den måten får flere til å velge den retningen.

I februar i år var det duket for kick-off i Trondheim, med lansering av en rekke aktiviteter rettet mot målgruppen.

1 200 flere søkte seg til yrkesfag

Og nå som kampanjen runder sitt første kvartal kommer også søkertallene fra videregående opplæring ut. Her ser vi en økning på hele 1 200 søkere til yrkesfagene, sammenlignet med i fjor.

Det betyr også at det i år er nesten like mange søkere til yrkesfag som til studieforberedende fag, eller sagt på en annen måte: Interessen for yrkesfag øker. Her kan vi legge til at det ifølge Utdanningsdirektoratet totalt er 207 000 personer som søker seg til videregående, landet sett under ett.

- God utvikling

Tallene viser at yrkesfagene er inne i en god utvikling, og det synes vi jo er veldig positivt, sier prosjektleder for Yrkesfagene år, Benedikte Sterner.

Hun er til vanlig spesialrådgiver hos LO, men også primus motor i kampanjen, samtidig som hun også sitter i Mesterbrevnemnda. Sterner er spesielt opptatt av fagopplæringen her til lands.

- Fin sjanse til å vise fram mesterfagene

Hun forteller videre at både kampanjen og søkertallene viser at yrkesutdanningen har utviklet seg positivt de siste 20 årene. Sterner trekker videre fram at foreldrene til de utdanningssøkende nå ser ut til å ha fått

med seg hva yrkesfag går ut på og ikke minst at du ikke kan velge «feil» - og at dette nå har kommet fram til dagens elever.

- Det er helt naturlig å endre på utdanningsløpet sitt senere. Fagbrevet er bare en start, sier Sterner og viser til at det er snarere regelen enn unntaket at folk endrer fagområde flere ganger i livet.

Hun legger til at kampanjen også er en god start eller mulighet for unge til å finne sin rolle i bedriftene landet rundt, og på den måten også finne fram til mesterbrevet på sikt.

- Og så har jeg her en viktig appell å komme med til alle aktive mestere: Dette er en kjempesjanse til å få vist fram mesterfaget ditt.

Digitale plattformer

Du har kanskje fått med deg en del aktiviteter på sosiale medier allerede, hvor kampanjens to offisielle hashtags er #yrkesfageneår og #mittyrkesfag - mens det digitale flaggskipet i kampanjen er nettstedet www.yrkesfag.no.

Ved å bruke de tidligere nevnte emneknaggene eller hash-tagene, mener Sterner alle aktive mestere landet rundt nå har en kjempesjanse til å vise fram alt det flotte mesterarbeidet som foregår hver dag.

Bygg og anleggsteknikk øker mest

Hvor mange nye mestere framtiden bringer, og i hvilke fag, gjenstår naturlig nok å se, men trenden er nok klar: For fjerde året på rad er det en økning i søkertallene til bygg og anleggsteknikk. Dette ifølge de nasjonale søkertallene for videregående opplæring.

- Dette er veldig gode nyheter, opplyste Jørgen Leegaard, samfunnspolitisk direktør i BNL, til Fremtidens Byggenæring nylig. Han sitter også i Mesterbrevnemnda.

Benedikte Sterner er primus motor i kampanjen Yrkesfagene år. FOTO: Worldskills.no

Midler over statsbudsjettet

Her kan vi til sist legge til at oppdraget med å gjennomføre kampanjen ble gitt til WorldSkills Norway i oktober 2017, i forbindelse med statsbudsjettet for 2018. Det er her bevilget 5 millioner kroner til Yrkesfagene år 2018 og Skole-NM.

Flere prosjektmedarbeidere er ellers også engasjert i prosjektet: Elisabeth Lange er prosjektleder for kampanjeåret, sammen med Espen Lynne Amundsen som prosjektleder for Skole-NM og Bjørn Ove Fjellandsbø som informasjonsleder. ■ ■ ■

Slik kan du som mester vise fram faget ditt

Siden yrkesfagene år er en omdømmekampanje som foregår i stor grad på nett og sosiale medier har hashtagene #yrkesfageneår og #mittyrkesfag fått status som offisielle emneknagger. Det betyr at om det søkes eller klikkes på denne emneknaggen så vil alt merket innhold (bilder og video) dukke opp på for eksempel Facebook. Har du som aktiv mester en profil for bedriften din, eller din egen profil, så kan du delta og støtte kampanjen ved å legge ut hyggelig innhold og merke dem med de nevnte hashtagene. På den måten kan du være med å bygge opp omdømmet til både yrkesfagene og ikke minst mesterfagene. Du skal heller ikke se bort fra at butikken din også kan komme styrket ut av en liten innsats på sosiale medier.

Kilde: Yrkesfag.no

ENKELTGODKJENNING GÅR DIGITALT!

Elektronisk dokumentgodkjenning for enkeltgodkjenning av tunge kjøretøy har vært gjennom en pilotfase hos Statens vegvesen. Nå ruller de ut det nye systemet.

AV **ROGER NYBORG**

Egil Steinsland

- Vi, Norges Bilbransjeforbund, har jobbet for å få dette på plass lenge. Etter at Statens Vegvesen virkelig tok tak i utfordringen har prosjektet gått svært bra – og bransjen har vært involvert og blitt hørt. Alt tyder på at elektroniske dokumentgodkjenning vil gjøre prosessene svært mye enklere både for bransje og Statens vegvesen, forteller kommunikasjonssjef i Norges Bilbransjeforbund Egil Steinsland.

Enklere og tidsbesparende

Omsider går vi fra prosjekt og pilotfase over i virkelig produksjon. Dette vil gjøre enkeltgodkjenning ekstremt mye enklere og ta mindre tid for både bransjen og Statens vegvesen. Statens vegvesen anslår at de selv vil spare inn 327 dagsverk og bransjen 1664 dagsverk, forteller Steinsland.

Elektronisk dokumentgodkjenning og nyutviklet system for innsending har vært testet en tid og tilbakemeldingene på systemet er gode. Det blir nå, som bransjen har ønsket, en sentral enhet for

kontroll av dokumenter i forbindelse med enkeltgodkjenning. Det vil sikre likebehandling og lik tolkning av regelverk.

Etappevis utrulling

Utrulling av nytt system vil foregå etappevis med start 5. mars og videre utrulling skjer ettersom trafikkstasjonene innlemmes i systemet, ut i første halvdel i 2019.

Ansvarlig enhet for drift og gjennomføring er Statens vegvesen Region vest.

Ordningen gjelder for følgende kategorier kjøretøy:

- M3 Buss (Tillatt totalvekt over 5.000 kg og minst 10 sitteplasser)
- N2 Lastebil (Tillatt totalvekt over 3.500 kg, men maks 12.000 kg)
- N3 Lastebil (Tillatt totalvekt over 12.000 kg)
- O3 Tilhenger (Tillatt totalvekt over 3.500 kg, men maks 10.000 kg)
- O4 Tilhenger (Tillatt totalvekt over 10.000 kg) ■■■■

KUN ELEKTRONISK SALGSMELDING I AUTOREG

Fra midten av april er det kun elektronisk bekreftelse av salgsmelding som blir akseptert i Autoreg.

Autoreg er en nettbasert bransjeløsning for førstegangsregistrering, eierskifte og omregistrering av kjøretøy. Løsningen eies og forvaltes av Statens vegvesen, og 25 % av alle omregistreringer av kjøretøy i Norge gjennomføres i Autoreg.

Statens vegvesen vil at alle eierskifter blir gjennomført elektronisk.

- Forhandlere som bruker Autoreg må starte eierskifteprosessen i dette systemet. Kunder som skal kjøpe eller selge et brukt kjøretøy fra forhandler som bruker Autoreg, må logge seg på Din side på www.vegvesen.no for å bekrefte salgsmeldingen. Pålogging gjøres ved hjelp av foretrukket påloggingsmetode som for eksempel BankID på mobil

eller ID-brikke, forklarer Jan Tore Remøy i Statens vegvesen.

Sikrere og mer effektivt

- Elektronisk bekreftelse av salgsmelding gir en sikrere og mer effektiv eierskifte- og omregistreringsprosess. Bestilling av vognkort blir opprettet umiddelbart etter at kjøretøyet er omregistrert, sier Remøy.

Dersom det ikke er mulig å bruke elektronisk salgsmelding, må salgsmelding på papir leveres til en trafikkstasjon.

Ikke send inn vognkort del 2

Ved eierskifter som er bekreftet elektronisk, skal vognkort del 2 eller tapsmelding på

vognkort del 2 ikke sendes til Statens vegvesen.

Bedriftskunder

Bedriftskunder må sørge for at den som skal bekrefte salgsmelding har nødvendige rettigheter og roller på vegne av bedriften i Altinn. Informasjon om Altinn-rettigheter finner du på vegvesen.no

Mer brukervennlig system kommer i mai 2018!

I slutten av mai vil «bruktildelen» i Autoreg bli oppgradert til et nytt og mer brukervennlig system (Autosys kjøretøy bransje). ■■■■

NYHET

DEN ENESTE FUGEMASSEN DU TRENGER

Med ESSVEs nye byggfug ESS 1 dekker du de fleste applikasjoner innen gulv, vindu, fasade og våtrom. Den har særdeles gode testresultater, er BREEAM-NOR-godkjent og CE-merket. Fugemassen er hurtigherdende og værbestandig.

BREEAM-NOR-GODKJENT OG CE-MERKET FOR:

Våtrom Gulv Fasade Glass

ESSVE

GET IT DONE

HUSK Å SIKRE LASTEN DIN

Mange bilister har lite kunnskap om hvilke skader mangelfull sikring og merking av last påfører samfunnet. I verstefall er konsekvensene hardt skadde og drepte, men også unødvendig utslipp og forurensing.

AV **ROGER NYBORG**

I følge en undersøkelse Tryg forsikring har utført er det nesten halvparten av oss (46%) som frykter å bli truffet av løse gjenstander og usikret last. Det er ikke uten grunn. Over 650 000 personbiler kjører med usikret last eller løse gjenstander årlig. Det mange ikke tenker så mye over er at gjenstanders egenvekt øker med 24 ganger ved en bråstopp eller kollisjon i 80 km/t.

En omfattende spørreundersøkelse utført av Norstat viser ny statistikk av stor interesse. I denne undersøkelsen kom det fram at det kun er 7% som har opplevd å bli veiledet eller selv har veiledet andre om sikring av last, mens 81% ønsker mer kunnskap og råd om dette temaet.

Edvard Taarnes i KLF Lastsikring mener håndverkere generelt er flinke til å sikre last i jobbsammenheng, men det finnes forbedringspotensiale.

Hvorfor er det slik at man ikke tar lastsikring og sikring av løse gjenstander på alvor?

- Her er oftest motivasjonen noe perspektivløs der man har utført turen uten å blitt stoppet av politi eller vegvesenet samt at man fikk hjem lasten uskadet. Motivasjonen bør heller vendes mot gevinsten av å plassere, sikre og merke lasten slik at turen kan foregå uten skader på personer, miljøet, kjøretøyet, vei og gods. Det handler kort og godt om å vise et samfunnsansvar overfor seg selv og andre som gir gode gevinster på mange områder, sier Edvard Taarnes.

Foto: Heidi Ravnestad, Statens vegvesen

«NÅR MAN SKAL FRAKTE NOE, GJØR DET TIL EN VANE Å FINNE UT MÅL OG VEKT. KAN MAN IKKE FRAKTE DET FORSVARLIG, SKAL MAN IKKE PRØVE DA FEIL HER KAN BLI FATAL»

EDVARD TAARNES

Hva er dine beste råd og tips mht sikring av last?

Mitt beste råd kan sammenfattes i gode rutiner. Før man henter noe bør man ha god kunnskap om kjøretøyets tåleevne som man innhenter i vognkortet samt hva surrekrokene tåler. Disse opplysningene kan man med fordel lagre på en lettvinnt og tilgjengelig plass.

Hvor tungt, hvor langt, hvor høyt og hvor bredt kan jeg frakte uten at det går på bekostning av sikkerheten?

Her er selvinnsikt også viktig ut fra: hvor mye kunnskap og trening har jeg og hvor ofte gjør jeg dette?

Når man skal frakte noe, gjør det til en vane å finne ut mål og vekt. Kan man ikke frakte det forsvarlig, skal man IKKE prøve da feil her kan bli fatal.

Sist, men ikke minst. Bruk godkjent og merket lastsikringsutstyr som tåler belastningen både til hva lowerket krever last skal sikres med samt hva surrekroker tåler. Bruk

ikke større stropper enn 2-tonns stropper da 4-tonns stropper ikke er konstruert for surrestropper i lette kjøretøy. 4-tonns stropper er konstruert for å brukes til tyngre kjøretøy, sier Taarnes som anbefaler folk i å oppdatere seg godt i dette hos sikre kyndige kilder.

Hva er de vanligste feilene man gjør når man laster en tilhenger?

- De vanligste feilene folk gjør ved lasting av tilhenger starter med at man ikke foretar den pålagte sikkerhetskontroll for å sjekke at tilhengeren er i forskriftsmessig stand. Dette tar liten tid og kan spare deg for mange bekymringer. Deretter blir ofte lasten plassert med feil tyngdepunkt og gjerne i kombinasjon med overlast. Dette gjør at tilhengeren får store belastninger som kan skape trafikkfarlig havari i tillegg til at tilhengerens og bilens kjøreegenskaper endres drastisk. Her må man se i vognkortet hva som er bilens (tilhengerfestets) kuletrykk og plassere lasten slik at dette blir riktig og måler dette med en vekt. En annen feil som

gjøres er da at lasten ikke sikres godt nok; spesielt i kjøretretningen der den største belastningen er. Det man IKKE skal gjøre er å laste oppe på karmene, feste lastestropper på utsiden i presenningskrokene eller tenke at framveggen holder igjen lasten. Her bør man sikre med en metode som kalles grimesurring i forkant da det kun finnes surrekroker langs sidene på tilhengerplanet. I tillegg må man bruke overfallsurring for å ta opp krefter sideveis. Til slutt er det en god mal at utstikkende last ikke skal overstige halvparten av kjøretøyets bredde. Dette har både med sikt, tyngdepunkt og faren for å treffe møtende trafikanter ved kjøring i sving. Utstikkende last skal merkes slik at merking er synlig fra alle hold til alle døgnetstider. Kan man ikke frakte det man har planlagt, skal man være voksen og ansvarlig nok til å overlate det til andre som er kompetent til det. Sikring av last er HMS i praksis og avgjør hvor vellykket transportoppdraget blir uansett bakgrunn. Søk god kunnskap og vær 100% sikker, alltid, avslutter Taarnes. ■ ■ ■

Bli bedriftskunde!

Høyere kvalitet og lave priser - en uslåelig kombinasjon! Se vår bedriftsportal - bedrift.biltema.no

BILTEMA BEDRIFT

Fordeler med Biltema Bedrift

- Bredt varesortiment med over 19 000 varelinjer - noe for enhver bedrift
- Lange åpningstider og god tilgjengelighet - over hele Norge
- Samle kjøpene og betale på faktura
- Ingen årsavgift eller kostnad for å opprette konto

599,-

Våt- og tørrstøvsuger WD 1201/30, 1200 W

Beholder av rustfritt stål. Med mye tilbehør, blåsefunksjon og strømuttak.

17-593

Mange bruksområder!

Fra
36⁹⁰
stk.

Plastglass

Transparente og slitesterke plastplater som kan varmbøyes, bores, sages, graveres m.m.

300 x 300 x 2 mm	26-207	36,90
300 x 300 x 4 mm	26-208	59,90
300 x 300 x 6 mm	26-209	64,90
600 x 400 x 4 mm	26-210	139,-
1200 x 800 x 4 mm	26-211	349,-

ALTA, ARENDAL, BODØ, BRYNE, BÆRUM, BERGEN SANDSLI, BERGEN ÅSANE, BØ, DROTNINGSVIK, DRØBAK, EGERUND, ELVERUM, FAUSKE, FINNSNES, FOLLO (SOFIEMYR), FREDRIKSTAD, FØRDE, GJØVIK, GOL, HADELAND, HAMAR, HARSTAD, HAUGESUND, HELL, HØNEFOSS, JESSHEIM, KARMØY, KIRKENES, KONGSBERG, KONGSVINGER, KRISTIANSAND, KRISTIANSUND, LADE, LARVIK, LIER, LILLEHAMMER, LYNGDAL, MJØNDALEN, MO I RANA, MOLDE, MOSJØEN, MOSS, NAMSOS, NARVIK, NORDFJORDEID, OSLO, SANDEFJORD, SANDNES, SARPSBORG, SKIEN, SKJETTEN, SLITU/ASKIM, SOGNDAL, SORTLAND, STEINKJER, STORD, SVOLVÆR, TROMSØ, TRONDHEIM, TØNSBERG, ULSTEINVIK, VALDRES, VOSS, ÅLESUND

79⁹⁰

Bilvoks BIO
36-1739

299,-

Vinkelsliper
900 W.
17-174

Godt kjøp!

Stabil maskin som jobber
godt og fylles raskt.
Gjør det selv #17,2016

1149,-

Kompressor OL 20-24

Oljeløst pumpehus med tank på 24 liter. Motoreffekt:
2,0 hk / 1,5 kW. Maks. arbeidstrykk 8 bar. Fri avgitt luft-
mengde ved 6 bar: 85 l/min. 230 V.
17-669

999,-

Høytrykksvasker HPC 110B

Lav vekt og store hjul for enkel transport. 2000 W. 230 V.
Arbeidstrykk nom./maks.: 110/150 bar. Vekt: 14 kg.
17-188

BILTEMA

22 22 20 22 - www.biltema.no

UNNGÅ BOT

– HUSK SKATTEMELDINGEN!

AV STIG FLESLAND, REDAKTØR I SKATTEBETALERFORENINGEN

For mer informasjon om oss og hva vi kan tilby deg og din bedrift, besøk www.skatt.no/www.sbfskatteadvokater.no

Like over påske er skattemeldingen klar. For lønnstakere og pensjonister kommer avisene til å være pepret med tips i den kommende tiden. Hvis du er næringsdrivende er det ett tips som overgår alle andre: **Husk å levere!**

Personlige næringsdrivende får tilsendt en delvis forhåndstfylt skattemelding med tilsvarende opplysninger som lønnstakere og pensjonister mottar. Vanligvis må de supplere skattemeldingen med næringsoppgave, personinntektskjema og eventuelt andre aktuelle næringskjema, for eksempel avskrivningsskjema.

Det som virkelig skiller næringsdrivende fra lønnstakere er at du som næringsdrivende ikke kan benytte deg av ordningen med leveringsfritak. Det er også obligatorisk å levere skattemeldingen elektronisk.

Normalt sett er kanskje ikke dette noe stort problem, men det oppstår hvert eneste år flere situasjoner som rammer de det gjelder hardt.

Hvis du som næringsdrivende ikke rettidig leverer skattemelding, a-melding, momsoppgave eller aksjonærregisteroppgave, kan skatteetaten ilegge dagbøter (tvangsmulkt). Formålet med tvangsmulkt er at sanksjonene skal bidra til etterlevelse av opplysningspliktene. Bøtene økes i takt med antall dager den næringsdrivende oversitter fristene og blir raskt til flere titalls tusen kroner. I fjor ble det skrevet ut bøter for mer enn én milliard kroner.

Tenk deg for eksempel at du tidligere var næringsdrivende, men har fått deg fast jobb og derfor har gått over til å bli lønsmottaker. Det første året etter at du har blitt lønsmottaker mottar du fortsatt skattemelding for næringsdrivende. Du tenker at, som lønsmottaker

ivaretar arbeidsgiver dine plikter, og du forholder deg derfor passivt. Bøter i titusener-klassen kan da bli resultatet, bare fordi du ikke rapporterer at du har null i næringsinntekt.

Hvordan får jeg vite om jeg får bot?

Skatteetaten varsler om bot før den ilegges. Likevel er det mange som enten ikke registrerer at de har mottatt varsel eller av andre årsaker tror at varselet ikke lenger er aktuelt for dem. Dette fordi det ligger i vår natur å forholde seg passivt når vi ikke har inntekter, formue eller avgift å rapportere.

Varsel og betinget vedtak kommer i samme brev. I brevet står det hva som er ny frist for å levere opplysningene for å unngå tvangsmulkt.

Hvis du ikke leverer opplysningene innen den nye datoen i brevet, vil du bli ilagt en daglig mulkt.

For skattemeldingen er boten 565 kroner per dag. Maksbeløpet er 56 500 kroner.

Heldigvis kan du selvsagt klage på en slik bot. Imidlertid er det vanskelig å vinne frem, slik at det beste er å gjøre alt riktig i første omgang – for å unngå bot etterpå. Hvis du først skulle havne i en situasjon hvor du trenger bistand: Kontakt oss på skatt.no, så kan vi se om det er noe vi kan gjøre for å hjelpe deg! ■ ■ ■

MESTERLIG
AVFALLSHÅNDTERING
FOR ALLE MESTERE!

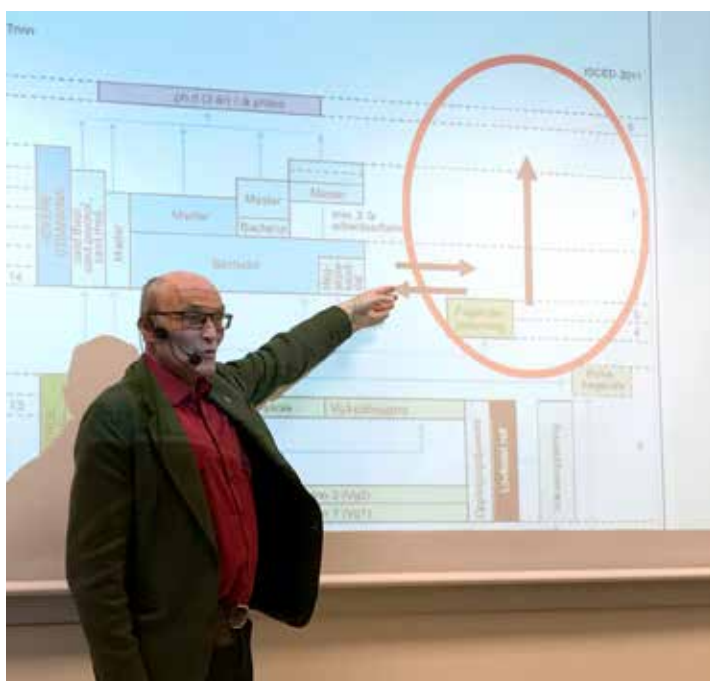
RAGN SELLS
En del av kretsløpet

RAGNSELLS.NO

NÆRHETEN MELLOM SKOLE OG ARBEIDSLIV VIKTIG

1. mars holdt Nasjonalt fagskoleråd frokostseminar med temaet «Hva er egentlig fagskole – og hvorfor er det et reelt alternativ for studenter?». Leder av Mesterbrevnemnda, Aksel Hagen, var invitert til å holde innlegg om yrkesfagløftet og fagskolen.

- Nærheten mellom næringsliv og skole er viktig og læringen som skjer i arbeidslivet er viktig, sa Aksel Hagen i sitt innlegg.

Hagen påpekte at mesterkvalifikasjonen (mesterbrevet) er et svært godt eksempel på at læring i arbeidslivet verdsettes formelt sammen med mesterutdanningen. Fagskolen spiller en stor rolle for enkelte fag i mesterbrevordningen som rørlegger, tømrerfaget. I tillegg er Den grønne fagskolen Veia en tilbyder av mesterutdanning for mange fag utenom byggfagene og bilfagene.

- Det viktige er at samfunnet verdsetter den læringen som skjer i arbeidslivet. Noe har allerede skjedd og det er mer i gjære, sa Hagen i sitt innlegg.

Foruten Hagen var det flere sentrale innledere fra kompetanseområdet og næringsliv. Stortingsrepresentant Kent Gudmundsen (H), spesialrådgiver i LO og leder av Nasjonalt fagskoleråd Arvid Ellingsen, NHOs visedirektør Ole Erik Almlid og kompetansesjef i Entreprenørforeningen – Bygg og anlegg Thomas Nordland var alle opptatt av fagarbeiderne og at arbeidslivet trenger flere av disse. ■ ■ ■

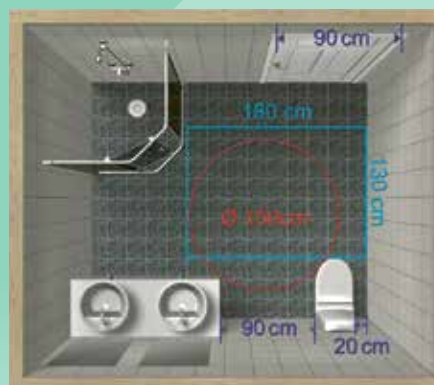

Hvilke krav gjelder for våtrom NÅ?

Byggmesterskolens våtromskurs for fagarbeidere - Håndverkerens Våtroms Veileder (HVV), er revidert og oppdatert etter ny TEK17.

Dette praktiske 2-dagers kurset er særlig tilpasset de bygningsmessige arbeidene i våtrommet. Kurset passer for utførende, prosjekterende, kontrollerende og takstmenn.

Vi tilbyr også et HVV dagskurs beregnet for prosjektledere.

” Det første kurset som har gitt meg forståelsen av våtrommets utfordringer, – med løsninger!
Tidligere kursdeltaker

Praktisk håndbok og oppslagsverktøy til alle som deltar på kurset.

HVV – Fagarbeider

Sted	Dato
Kristiansand	17. –18. april
Stavanger	23. – 24. mai

HVV – Prosjektleder

Sted	Dato
Oslo	24. april

Se hvvkurs.no for mer informasjon og påmelding.

Tar du eksamen (elektronisk), får du sertifikat på at du har kompetanse i preaksepterte løsninger for våtrom.

**BYGGMESTER
FORBUNDET**

Odd Bjørnås er bl.a. utdannet jurist. Han har tidligere vært ansatt i private bedrifter, statlig virksomhet og arbeidsgiverorganisasjonene N.A.F. og NHO.

TEMA:

Muntlig og lang avtalt prøvetid og om formkrav ved oppsigelse

Det er spørsmål om hvilke regler som skal anvendes ved arbeidsgivers oppsigelse, for partene har avtalt åtte måneders muntlig prøvetid ved ansettelsen, noe som ikke er i henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. I et annet arbeidsforhold hevdet den oppsagte at oppsigelsen var ugyldig fordi arbeidsgiveren ikke hadde oppgitt oppsigelsesgrunn i oppsigelsesbrevet.

Muntlig avtalt prøvetid på åtte måneder

Det ble ansatt en kvinnelig medarbeider ved bedriftens ordrekontor 1. juni i fjor. Ansettelsen skjedde uten nødvendig grundighet fra bedriftens side, bl.a. fordi den måtte gjøres i løpet av kort tid pga. av stor og uventet arbeidsmengde. I den skriftlige arbeidsavtalen som ble inngått, var det ikke inntatt noen bestemmelse om prøvetid for stillingen. Prøvetiden ble imidlertid avtalt muntlig for en periode på åtte måneder, noe partene var enige om uten nærmere diskusjon. Arbeidsgiveren mente at det var hensiktsmessig med en slik lengde på prøvetiden for denne stillingen.

Arbeidsprestasjonene til den nye medarbeideren var langt fra tilfredsstillende, til tross for god oppfølging fra bedriftens side. På denne bakgrunn ble hun skriftlig oppsagt 15. november til fratredelse 30. s. m., dvs. med 14 dagers oppsigelsestid. Ved overleveringen av oppsigelsen opplyste arbeidsgiveren at den var gjennomført i henhold til reglene om prøvetid i arbeidsmiljøloven.

Vedkommende drøftet saken med den tillitsvalgte, og deretter hevdet hun overfor bedriften at hun hadde krav på én måneds oppsigelsesfrist, og dessuten at oppsigelsen skulle vært vurdert etter bestemmelsen om oppsigelsesvern for fast ansatte i arbeidsmiljøloven, og ikke etter reglene om prøvetidsansatte.

Når det gjelder oppsigelsesfrist for en arbeidstaker som skriftlig er ansatt på prøvetid, som etter loven kan avtales for en periode på inntil seks måneder, gjelder en oppsigelsesfrist på 14 dager, dersom ikke noe annet er skriftlig avtalt eller fastsatt i tariffavtale, jf. arbeidsmiljøloven § 15-3 (7).

I dette tilfellet var det ikke inngått skriftlig prøvetidsavtale. Derfor skulle oppsigelsestiden vært iht. lovens hovedregel, som er én måned, jf. § 15-3 (1 og 4). Fordi avtalen er slik, er det heller ikke riktig, slik bedriften opplyser, at sakligheten av oppsigelsen skal vurderes etter lovens § 15-6 som gjelder for ansatte på prøvetid, og som har svakere vern for arbeidstakere enn den alminnelige regelen om vern mot usaklig oppsigelse i lovens § 15-7. Når en prøvetid er avtalt skriftlig inntil seks måneder, fremgår det av rettspraksis at terskelen for oppsigelse er noe, og ikke ubetydelig, lavere enn det som ellers gjelder, men denne bestemmelsen skal altså ikke anvendes i denne saken på grunn av manglende skriftlighet om prøvetid i arbeidsavtalen.

Her kan det legges til, for oversiktens skyld, at hvis det hadde blitt inngått skriftlig avtalt prøvetid på åtte måneder, ville heller ikke de spesielle reglene om prøvetid i §§ 15-3 (7) og 15-6 kunne blitt anvendt hvis oppsigelsen hadde funnet sted senere enn seks måneder etter ansettelsen. Det vil imidlertid kunne ha en viss betydning ved vurderingen av oppsigelsens saklighet etter

bestemmelsen i lovens § 15-7 at det skriftlig er avtalt prøvetid på åtte måneder i arbeidsavtalen.

På bakgrunn av sakens faktiske forhold blir konklusjonen at oppsigelsen, som allerede nevnt, må gjennomføres etter reglene som gjelder for fast ansatte medarbeidere, og ikke etter de spesielle reglene om oppsigelse i prøvetid, både når det gjelder oppsigelsesfrist og oppsigelsesvern.

Unenighet om formregler ved oppsigelse

En lagermedarbeider ble for ikke lenge siden sagt opp fra sin stilling etter arbeidsmiljøloven § 15-7. Vedkommende mottok oppsigelsen skriftlig iht. lovens § 15-4 (1), med korrekt oppsigelsesfrist. Innholdet i oppsigelsen hadde de nødvendige opplysninger som loven krever etter § 15-4 (2). Fordi oppsigelsesgrunnen ikke var nevnt i selve oppsigelsen, mente den oppsagte at den var ugyldig. Dette ble bestridt fra bedriftens side, for mesteren opplyste at formkravene i arbeidsmiljøloven var oppfylt.

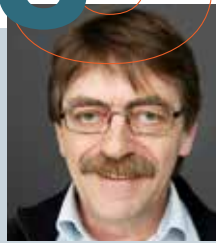
Lagermedarbeideren hadde fått overlevert en oppsigelse som var iht. til formkravene i arbeidsmiljøloven § 15-4, slik at den ikke kan kjennes ugyldig på det grunnlag som den oppsagte har anført.

Det kreves ikke etter loven at grunnen til oppsigelsen skal oppgis i brevet som vedkommende mottar i en slik situasjon. Det følger imidlertid av § 15-4 (3) at lagermedarbeideren kan kreve skriftlig begrunnelse av arbeidsgiveren for å få oppgitt «de omstendigheter som påberopes som grunn for oppsigelsen». Etter denne bestemmelsen er arbeidsgiveren med andre ord forpliktet til å oppgi grunnen til oppsigelsen skriftlig hvis det blir bedt om det. Dersom dette ikke blir gjort, blir oppsigelsen likevel ikke uten videre ugyldig. Arbeidsgiveren bør absolutt gi en skriftlig begrunnelse, for en unnlattelse kan bli brukt mot bedriften i en eventuell etterfølgende rettssak, f. eks. når det gjelder spørsmålet om det foreligger saklig grunn for oppsigelsen og ved vurderingen av erstatning.

En oppsagt arbeidstaker bør få opplyst grunnen til oppsigelsen før den mottas, uten at det kommer krav om det. Det fremgår for øvrig av arbeidsmiljøloven § 15-1 at spørsmålet om oppsigelse, så langt det er praktisk mulig, skal drøftes med arbeidstakeren og arbeidstakers tillitsvalgte, med mindre vedkommende selv ikke ønsker det, før det fattes beslutning om dette. Oppsigelsen skal komme etter tilfredsstillende saksbehandling, og den må derfor ikke komme overraskende på arbeidstakeren. Ifølge lovens forarbeider skal denne bestemmelsen tolkes strengt. ■■■

NESTEN 800 UNDER MESTER- UTDANNING

Det er nesten 800 svenner som er under mesterutdanning. Det går fram av en spørreunde Mestern har gjort blant tilbyderne av mesterutdanningen. I tillegg kommer de som er studenter ved fagskolestudier som gir adgang til å søke om mesterbrev.

Stig Myklebust,
rektor ved
Folkeuniversitetets
mesterutdanning

Hildegunn Aas, avdelingsleder for blomsterdekoratør- og mesterutdanningen på VEA,

Jørgen Ofstad,
daglig leder i
Blimester.com

Mesterstudenter ved oppstarten av mesterutdanningen i Førde tidligere i år. Foto: Stig Myklebust

Folkeuniversitetet

Folkeuniversitetet har utdannet mestere siden 1986, og har også i år i gang klasser fra Arendal i sør til Tromsø i nord. Utdanningen tilbys i form av tradisjonell klasseromsundervisning, som et rent nettstudium og som et nettstøttet tilbud med helgesamlinger.

- I 2016 hadde vi 679 studenter inne mens vi i 2017 hadde 632 studenter som tok mesterutdanningen i vårt system. Fagfordelingen vil jeg si er «business as usual» der tømrere, rørleggere og byggfagene generelt står for den største gruppen. Det er vanskelig å si noe for 2018 da det er på høsten vi har den store søkermengden og vi vil tro at vi vil få rundt det samme antallet da også, sier rektor ved Folkeuniversitetets mesterutdanning Stig Myklebust, som er fornøyd med antall ut fra at det har kommet til flere tilbydere.

- Vi har satset mye på markedsføring og det virker som det gir resultater, sier Myklebust.

Vea

Vea hadde 12 studenter da de startet opp med mesterutdanningen høsten 2017. På grunn av langtidssykdom er det nå 11 som er under utdanning.

Hildegunn Aas, avdelingsleder for blomsterdekoratør- og mesterutdanningen på VEA, forteller at de vil til å gjennomføre et helt utdanningsløp eksternt før de starter ny klasse.

- Det vil si at ny klasse starter i januar 2019, tidligst. Dette må tilpasses hvilke klasser vi får startet her på Vea og det vet vi først medio april. Vi vurderer også om vi skal starte opp andre steder enn i Oslo, men pr i dag er det for tidlig å si noe om, forklarer Aas som legger til at de opplever topp motiverte studenter med mye kompetanse, og det blir det mange interessante og lærerike diskusjoner av.

Blimester.com

Blimester har rundt 150 studenter som tar mesterutdanningen. Jørgen Ofstad er fornøyd med dette tallet og forventer en økning nå som utdanningen blir mer og mer kjent i bransjene.

Fungerende daglig leder i Mesterbrevnemnda, Hilde Brodahl, er glad for de høye tallene.

- Det er gledelig å se at med flere tilbydere så blir det også flere mestere. Er det noe samfunnet trenger så er det nettopp det, og vi vet at potensialet er mye større, sier hun.

DIGITALISERING

– NYE KRAV TIL KUNNSKAP

Mange stiller seg spørsmål om vi er inne i et paradigmeskifte om dagen. Om økt bruk av teknologi bidrar til et systematisk skifte av måten vi tenker business på? Ordet «disrupsjon» er i den forbindelse blitt dagligdags i norske medier. Harvard-professor, Clayton M. Christiansen, brukte det for første gang i 1997, i boken, «The Innovators Dilemmas».

Kort forklart handler disruptiv teknologi om ny teknologi som uventet utfordrer det etablerte. Et stort antall oppstarts-bedrifter leverer i dag på nye forretnings-modeller, med nye produkter og tjenester som for få år siden ikke var mulig å tenke seg. Det representerer er nytt mulighetsrom som også bygg- og anleggsbransjen har satt på agendaen. Nylig samlet Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) noen av de skarpere hodene i bransjen for å utfordre seg selv på hvordan bransjen skal håndtere utfordringene og mulighetene som disrupsjon og ny teknologi stiller – for å være en sentral og premissgivende aktør i bransjen også i fremtiden.

Når endringer påvirker det etablerte, må å det gjøres noe med organisasjon og prosesser. I kurset mitt «Digital Forretningsforståelse» på BI, som har voksne studenter som jobber i tillegg til studier, snakker vi mye om betydningen av å forstå forretningen du driver. Det er ikke så mange som faktisk har definert hva du faktisk legger i det ordet. Forretningsforståelse er evnen til å fokusere på det som skaper verdi for en virksomhet, herunder også å bidra til å utvikle virksomheten. Forretningsforståelse er også sentralt for innovasjon, det å kunne omsette kunnskap til nye ideer og muligheter, som ved gjennomføring utløser verdi.

På samme måte som vi har forretning og forretningsforståelse, har vi teknologi og teknologiforståelse. I denne sammenheng handler det jo da om å forstå for hvordan bruke, håndtere, vurdere og forstå teknologi – med det mål bruke teknologien til å utløse gevinster og gi konkurransefortrinn.

Digitalisering handler om endringsledelse. Og for å lykkes med endring må både kunnskap om hva som skaper endringen og hvordan den påvirker bransjen du er den del av og din virksomhet være til stede - sammen

med vilje til å ville endre seg. Det er en utfordring i seg selv! Forskning slår fast at de færreste av oss liker endring spesielt godt, og det hersker også en del mentale utfordringer i store deler av norsk næringsliv. Blant annet er vi ofte så fastlåst i det vi allerede kjenner, og går ofte for magesfølelse i stedet for fakta.

Kunnskap blir nok derfor det aller viktigste kapitalen du kan ha. I dag vil det bare være mulig å skape konkurransefortrinn, basert på bruk av teknologi, ved å være flinkere enn andre til å omsette kunnskap og informasjon til praktisk handling til det beste for kunden, eller andre målgrupper du henvender deg til. ■■■

AV CECILIE STAUDE

Cecilie Staude er høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI, skribent og foredragsholder og brenner for sosiale medier og kommunikasjon. Sammen med statsviter Svein Tore Marthinsen har hun skrevet boka «Sosial kommunikasjon». Cecilie blogger på: <http://ceciliestaude.no/> og <http://sosialkommunikasjon.no/>

SKAP TILLIT

VIS DEG SOM EN MESTER

INNRAMMET MESTERBREV - Et eksklusivt produkt som gjør mesterbrevet ditt til et blikkfang og signaliserer kvalitet overfor kundene dine. Str. 310 x 470 mm.

kr. 890,-

Mesterens navn: _____

Fag: _____

Mesterbrev nr.: _____

Tildelt dato: _____

Navn/firma: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

Telefon: _____

Mob.: _____

Jeg bestiller stk

PRISEN ER EKS. MVA, FRAKT OG EMBALLASJE
VAREN BLIR SENDT I OPPKRAV

Sendes til:

KRAFTEX
Solgaard Skog 150
1599 MOSS

Fagkunnskap gir trygghet

Ny MESTERPRODUKT-BROSJYRE fra Kraftex - På hjemmesiden www.kraftex.no kan du se deres nye brosjyre med godkjente mesterprodukter. Brosjyren kan lastes ned som pdf-fil slik at du kan printe ut en papirversjon ved behov. Alle bestillinger og spørsmål om produktene tas direkte med Kraftex.

mesterregisteret.no

Adresseendring

NY ADRESSE:

NAVN: _____

ADRESSE: _____

POSTNR: _____

STED: _____

TELEFON: _____

MESTERNR: _____

EPOST: _____

GAMMEL ADRESSE:

ADRESSE: _____

POSTNR: _____

STED: _____

TELEFON: _____

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

Mesterbrev
Svarsending 2241
0091 Oslo

VI GÅR LETT PÅ SAK:

Nyheten GLAVA® ROBUST er markedets
letteste isolasjonsløsning for kompakte tak.

Med lav egenvekt og færre lag med isolasjon vil GLAVA® ROBUST effektivisere
både logistikken og arbeidsdagen på taket.

- Lett i vekt, lett i bruk
- Effektiv logistikk
- Lages med returglass

For norske forhold